

Literatuur

E. Th. GILLIARD; *De Wereld der Vogels*, voor Nederland vertaald en bewerkt door Dr. M. A. IJSSELING en Dr. A. SCHEIJGROND met medewerking van Dr. G. C. A. JUNGE en Dr. A. F. PORTIELJE. Uitgave: W. GAADE, Den Haag, 1959, f 47,50.

Het deel *Vogels* is het derde van de zesdelige encyclopedie „*De Wereld der Dieren*”. Het werk is uitgevoerd in royaal formaat en geheel gedrukt op kunstdrukpapier; de illustratie bestaat geheel uit zorgvuldig uitgezochte foto's, waarvan een groot deel in kleuren. Door de steeds voortschrijdende techniek wordt de kleurenfotografie op het terrein der illustratie steeds meer toegepast. De kleurenfoto's zijn stuk voor stuk prachtig en voor zover ik ze kan beoordelen, geven zij de natuurlijke kleuren weer. Het boek moet worden gezien als een encyclopedie waarin gegevens zijn bijeengebracht om de lezer een zo volledig mogelijk beeld te geven van de wereld der vogels over de gehele aarde.

Na de inleiding volgt een algemeen deel waarin achtereenvolgens worden behandeld de onderwerpen: verenkleed, vliegen, ademen, poten, snavel, voedsel, gehoororgaan, ogen, zang, vogeltrek, paring, eieren, nest, broeden en gedrag. Voorts de behandeling van: systeem, soorten, ondersoorten en fossiele vogels.

Hierna volgt de beschrijvende tekst van het boek; de indeling is familiegewijs, waarin speciale aandacht wordt besteed aan soorten die in Europa en Nederland voorkomen. Hierdoor moest ook het fotomateriaal worden uitgebreid met ca. 60 foto's, zodat het werk bijna 100 blz. meer telt dan de oorspronkelijke uitgave en totaal 500 blz. bevat. De inhoud heeft een alfabetisch register met ca. 4300 woorden.

Zoals te verwachten, staan de namen van de bewerkers borg voor een verantwoorde tekst. Daarnaast vind ik hun grootste verdienste dat zij deze eenvoudig en begrijpelijk hebben gehouden. Wanneer men in het beschrijvende deel leest, krijgt men niet het gevoel dat men een encyclopedie raadpleegt. Nooit kreeg ik de indruk dat ik een vertaalde Amerikaanse uitgave aan het lezen was. Ik heb dan ook maar weinig critiek, feitelijk zijn het welgemeende wenken. In het algemeen gedeelte zou het overzichtelijker geweest zijn, indien de verschillende onderdelen met kleine koppen in de tekst waren aangeduid. Het gebruik van hoofdletters voor de eigennamen van vogels, dat steeds meer wordt toegepast, heeft hier nog geen doorgang gevonden. Ik laat in het midden of dit al of niet taalkundig juist is, doch namen als grote lijster en kleine zilverreiger moeten zeker met een hoofdletter worden geschreven, om misverstand uit te sluiten.

Dit deel *Vogels*, dat ook apart kan worden aangeschaft, kan warm worden aanbevolen, omdat men er in slaagde in de tekst de belangrijkste gegevens te verwerken en een ideale aansluiting vond met het prachtige fotomateriaal.

M. J. TEKKE.

D. A. BANNERMAN: *The Birds of the British Isles*. — OLIVER & BOYD, Edinburgh and London, 1959, Vol. VIII, viii en 400 blz. 26 platen in kleurendruk. Prijs 63 s. net.

Tengevolge van het geschil in het Britse drukkersbedrijf verscheen het 8e deel van BANNERMANS werk met een half jaar vertraging. Als pleister op de wonde deelt de auteur echter mee, dat het manuscript van deel 9 vrijwel gereed is (dat was in april 1959); het zal aanvangen met de zeer omvangrijke orde van de Charadriiformes, die twee delen zal vullen.

Het in december j.l. uitgekomen deel 8 behandelt negen families, te weten de Phalacrocoracidae, Sulidae, Fregatidae, Procellariidae, Diomedidae, Podicipedidae, Gaviidae, Columbidae en Pteroclididae. Men krijgt ook thans de weer de indruk, dat de schrijver zich, wat de omvang betreft, geen enkele beperking zag opgelegd. Zelfs aan slechts 1 of enkele malen waargenomen soorten worden soms wel 10 of meer bladzijden gewijd. We zullen ons uiteraard bij enkele mededelingen over de rijke inhoud dienen te bepalen.

Bij de Jan van Gent, die geheel werd bewerkt door George WATERSTON, is een volledige lijst van de broedkolonies op de Britse eilanden opgenomen, met talrijke details (samengesteld door James FISHER), terwijl GUDMUNDSSON gegevens verstrekke over de kolonies op IJsland. Van *Fregata magnificens rotschildi* werd op 10 juli 1953 voor het eerst een exemplaar, nog levend, bemachtigd in West Schotland; het stuk bevindt zich in het Kon. Schots Museum te Edinburgh. LOCKLEY leverde een bijdrage over de gewoonten, het nestelen en de trek van de Noordse Pijlstormvogel, terwijl WETMORE de behandeling van *Puffinus l'herminieri* en *Pterodroma hasitata* voor zijn rekening nam. James FISHER bewerkte — door ziekte slechts gedeeltelijk — de Noordse Stormvogel; bij deze soort zijn ook alle ringresultaten vermeld. L. HARRISON MATTHEWS schreef een verhandeling over het broeden van de Albatros *Diomedea m. melanophrys*. SIMMONS een bijdrage over het gedrag van de Fuut. Bij *Gavia adamsii* zijn 19 Britse vondsten vermeld en wordt zeer uitvoerig stilgestaan bij de verspreiding en trek (de soort beslaat bijna 15 paginae). Diep gaat de auteur ook in op de vraag waar de grote troepen van de Houtduif vandaan komen, die 's winters in Norfolk worden aangetroffen. Hierbij is zijn persoonlijke mening, dat deze niet uit Schotland stammen, maar van het continent komen en hij adviseert om over te gaan tot een groots opgezette ringactie in Schotland en op het vaste land van Europa. Bij de Turkse Tortel betreurt de auteur het, dat LODGE niet meer in de gelegenheid was een plaat van deze soort te vervaardigen, daar het van de eerste waarneming — toen LODGE nog in leven was — niet vast stond, dat deze niet op een uit gevangenschap ontlucht exemplaar betrekking had. Prof. STRESEMANN verleende zijn medewerking bij de samenstelling van dit pars.

Zoals boven reeds bleek, handhaaft de schrijver de genusnaam *Puffinus* voor de Pijlstormvogels (evenals de Commissie voor de

Nederlandse Avifauna), zulks in tegenstelling tot de Britse Checklist van 1952. Ook tegen het onderbrengen van *Pterodroma hasitata* en *Pterodroma leucoptera brevipes* in het genus *Bulweria* trekt hij, al in zijn voorwoord, te velde. Voorts acht schr. het niet gerechtvaardigd om *Pterodroma neglecta* te handhaven op de Britse lijst en vermeldt hij *Pterodroma leucoptera brevipes* slechts op gezag van twee vooraanstaande ornithologen, zij het nog tussen haakjes. Dat laatste doet de auteur ook, op naar zijn mening zekerder gronden, met *Daption capense*, die voor de Checklist niet werd aanvaard. Voor de Geoorde Fuut bezigt hij de speciesnaam *caspius*, conform de Britse Checklist (de C.N.A. voerde in de Naamlijst van Nederlandse Vogelsoorten weer de naam *nigricollis* in). Van de 26 merendeels zeer geslaagde platen beelden er twee ieder drie soorten af, de andere 24 beperken zich tot één soort. Zo heeft de reeds statige rij van delen van dit Britse standaardwerk weer een zeer waardevolle toevoeging gekregen.

C. G. B. TEN KATE.

A. TOSCHI: *La Quaglia - vita - caccia - allevamento*. — Bologna 1959.

Deze Kwartelmonografie, uitgegeven door het laboratorium voor toegepaste zoölogie van de universiteit te Bologna, behandelt in ruim 100 bladzijden systematiek, geographische verspreiding, morfologie en biologie van dit hoen. Een tweede honderdtal bladzijden behandelt zijn economische betekenis, waarbij de wijze van kweken in gevangenschap en de vangst (o.a. met electronische lokroepen) uitvoerig worden besproken. Ik vrees, dat dit boek voor vele Italianen een stimulan zal zijn om zich met nog meer raffinement op de Kwartelvangst toe te leggen.

Het boek is rijk geïllustreerd.

H. N. KLUIJVER.

Oproep om medewerking

Mezen en melkflessen.

Deze herfst is weer op verschillende plaatsen het verschijnsel geconstateerd dat mezen de capsules van melkflessen openpikken en van de melk drinken. Deze gewoonte is een tiental jaren geleden in Engeland op grote schaal opgetreden en ging vaak gepaard met het afscheuren van behang, krantenpapier, omslagen van boeken e.d. Hierover zijn destijds in *British Birds* enkele artikelen verschenen, waarin dit gedrag beschreven wordt. Een punt dat nog niet werd opgehelderd, is de vraag of het in bepaalde jaren talrijker optreedt en de oorzaak hiervan. Gegevens over dit gedrag zijn dan ook zeer welkom en ondergetekende zou graag van u vernemen of in uw naaste omgeving dat gedrag is waargenomen, met opgaven van: